

ЕКОНОМІКО-СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції
(9–10 травня 2024 року, м. Львів)

За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2024

МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ В МЕНЕДЖМЕНТІ

Марта Дах

кандидат філологічних наук

ВНЗ «ПрАТ «Львівський інститут менеджменту» (Україна)

Іван Кульчицький

кандидат економічних наук

ВНЗ «ПрАТ «Львівський інститут менеджменту» (Україна)

Відкриття кордонів, тісна співпраця народів сприяють налагодженню міжкультурних зв'язків, комунікацій, спілкування. Потреба в застосуванні міжкультурних комунікацій виникає у всіх сферах життєдіяльності людства, зокрема і в професійній діяльності. Тісна міжнародна співпраця, ведення спільного бізнесу, розв'язання світових проблем сучасності, подолання загрози для людства з боку країни-агресора – усі ці процеси потребують вмілого керування – менеджменту – з урахуванням особливостей кожної зацікавленої сторони.

Суть терміна «міжкультурні комунікації» науковці трактують по-різному. Зокрема, О.М. Тур виокремлює чотири основні трактування терміна «культура»: «1) культура як загальний рівень розвитку суспільства; 2) культура як специфічна система норм, цінностей, яка відрізняє одне суспільство від інших (або різні прошарки суспільства – соціально статусні чи професійні), сприяє його інтеграції і надає йому самобутності; 3) культура як особлива сфера і форма діяльності, пов'язана з мисленням, заняттям художньою культурою, прийнятими нормами поведінки і т.д.; 4) культура як духовний вимір будь-якої діяльності, у якому формуються мотиви, принципи, правила, цілі й смисли діяльності. У цьому розумінні культура – це духовний компонент сукупного виробництва, який забезпечує підтримку і зміну цього виробництва і суспільних відношень в цілому» [1].

Вивчаючи культуру з погляду професійної діяльності, О.І. Мармаза зазначає, що «культуру ділового спілкування необхідно розглядати як складову професійної культури, засаду зростання майбутнього професіонала, оскільки вміння логічно і переконливо виражати свої думки в усній і писемній формі в даний час розглядається як невідмінний критерій ділового спілкування. Тільки фахівець з високорозвинутою культурою ділового спілкування здатний творчо розв'язувати різноманітні проблеми, що виникають у процесі

діяльності; від рівня його культури багато в чому залежить ефективність праці» [2, с. 217].

Термін «комунікація» також розуміють по-різному: одні – як процес передачі інформації від джерела до адресата, а інші – як двосторонній процес обміну інформацією між суб'єктами.

Водночас часто термін «комунікація» ототожнюють із терміном «спілкування». Деколи їх розділяють, вбачаючи у комунікації процес обміну інформацією за допомогою різноманітних засобів: мови (спілкування), мови жестів, міміки, письма тощо. Тож, спілкування стає частиною комунікації.

Міжкультурна комунікація охоплює усі форми передачі інформації між представниками різноманітних культур, культур всередині культур, етнічних груп, релігій, націй, поколінь тощо.

В управлінні виробничою діяльністю міжкультурні комунікації здійснюють на двох взаємопов'язаних рівнях: менеджменту зовнішньоекономічних зв'язків підприємства та менеджменту внутрішньо-організаційних зв'язків між структурними підрозділами підприємства і його персоналом.

На глобалізованих ринках підприємства здійснюють крос-культурні комунікації з урахуванням етичних і культурних особливостей партнерів, що «створює основу для професійної мобільності, залучає підприємців і менеджерів до стандартів світових досягнень, збільшує можливості професійної самореалізації на основі комунікативності і толерантності, що дає їм змогу успішно керувати бізнесом в умовах різних ділових культур, правильно вибудовуючи міжкультурну взаємодію, визначати причини міжкультурних конфліктів і запобігати їм у цілях підвищення ефективності організацій в умовах глобалізації економіки» [3, с. 612].

Внутрішні комунікації – це безпосередньо зв'язки між відділами на підприємстві в аспекті виробничих рівнів та управління, спілкування між працівниками, а також приватне контактування, що становить важливий складник господарського процесу. Вони містять такі елементи як інструктаж, інформування, професійну підготовку; орієнтовані на формування системи кадрової підтримки управлінської стратегії керівництва. Внутрішні комунікації характеризуються знижувальним та наростальним ступенями вертикальних взаємозв'язків, горизонтальністю відносин – між адміністрацією та працівниками, організаційними й неформальними групами. Насамперед вони забезпечують можливість ухвалення рішень на різних рівнях [4].

Комунікації усіх рівнів потребують урахування міжкультурних особливостей їх суб'єктів, оскільки від цього значною мірою залежить успіх встановлення взаєморозуміння між ними, подолання бар'єрів, спільного аналізу і наявної ситуації / проблеми підприємства, розроблення ефективних управлінських рішень і вмілої їх реалізації.

Список використаних джерел

1. Тур О. М. Міжкультурна комунікація як складова професійної діяльності майбутнього спеціаліста. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2014. Вип. 16. С. 201–205.
2. Мармаза О. І. Культура ділового спілкування в контексті формування професійної компетентності майбутнього керівника навчального закладу. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2014. Вип. 37. С. 213–221.
3. Романуха О. М. Роль крос-культурних комунікацій у менеджменті організацій. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 9. С. 608–612.
4. Германюк Н. В. Роль комунікацій в управлінні організаційним процесом. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2021/75.pdf